

Evenimentele din 1821, în țerile românești

— O scrisoare a poetului rus A. S. Pușchin
către A. Raievschi —

Chișinău, Mart 1821.

Iți fac cunoscut evenimentele care vor avea urmări importante nu numai pentru țara noastră, ci și pentru întreaga Europă.

Grecia s'a răsculat și și-a proclamat independența. Tudor Vladimirescu — care a servit cândva în oastea răposatului prinț Ipsilanti — a ieșit, la începutul lunei Februar a. c., din București, cu un mic număr de Arnăuți înarmați și a declarat că Grecii nu mai sânt în putere să suporte persecuțiile și jafurile funcționarilor turci, că s'au hotărât a scăpa de jugul nelegiuirilor, că au intenția să plătească numai birurile puse de cârmuire.

Această proclamație a agitat întreaga Moldovă. Prințul Suțu și consulul rusesc au încercat să oprească întinderea agitației. Pandurii și Arnăuții aleargă din toate părțile supt steagul curajosului Vladimirescu și în câteva zile el comandă acum 7.000 de ostași.

În ziua de 21 Februar, generalul prinț Alexandru Ipsilanti, cu doi din frații săi și cu prințul Gheorghe Cantacuzino, s'au dus la Iași, de la Chișinău unde Ipsilanti și-a lăsat mama, surorile și doi frați. La sosirea în Iași a fost întâmpinat de trei sute de Arnăuți, de prințul Suțu și consulul rusesc și imediat a și luat comanda asupra orașului.

În Iași a redactat proclamații care iute s'au împrăștiat în toate părțile; în ele se spunea că: Fenixul Greciei învie din cenușa sa, că a sosit ceasul morții pentru Turcia, etc. și că o *Mare Putere încuviințează această faptă mărinimoasă.*

Gloate de Greci au început a se aduna supt cele trei stea-

guri ale lui Ipsilanti, dintre cari unul e tricolor, pe altul fâlfâie crucea înfășurată în lauri cu inscripția : „*Prin acest semn vei învinge*“, iar pe al treilea e zugrăvit Fenixul înviind. Am citit scrisoarea unui insurgent (rebel). Cu căldură descrie el desfășurarea ceremonialului sfințirii steagurilor și spadei prințului Ipsilanti, extasul clerului și poporului, frumosul minut de speranță și libertate.

În Iași totul e liniștit. Șapte Turci au fost aduși la Ipsilanti și imediat au și fost executați, — noutate senzațională din partea generalului european ! Turcii — în număr de 100 — au fost uciși, de asemenea au fost uciși 30 de Greci. Vestea despre răscoală a ajuns până la Constantinopole. Trei Greci fugari se găesc de ieri în carantina de aici. Ei au spulberat multe zvonuri false. Bătrânul Ali (Pașa de Ianina) a primit creștinismul, botezându-se supt numele de Constantin. Detașamentul lui — de două mii de ostași —, care mergea să se unească cu răsvrățiții, a fost distrus de oastea turcească. Toate mințile au ajuns la ultimul grad de extas, toate gândurile sânt îndreptate asupra unui singur fapt : *independența anticiei țeri.*

În Odesa, eu n'am mai găsit spectacolul curios din prăvălii, de pe străzi, din restaurante: peste tot se adunau grămezi de Greci, toți vindeau, pe nimic, averea lor și cumpărau săbii, arme, pistoale; toți vorbeau de Leonida, Temistocle; toți se înrolau în oastea fericitului Ipsilanti. Viața și averea Grecilor la dispoziția lui. La început el avea două milioane. Un oarecare Pavli i-a dat 600.000 de piaștri cu condiția să i se înapoieze după *Restaurarea Greciei.* S'au înscris în oaste 10.000 de Greci-Ipsilanti merge să se unească cu Vladimirescu. El se numește comandant suprem al armatelor grecești de Nord și e împuternicit de un guvern secret.

Trebuie să știi că treizeci de ani au trecut de când a luat naștere și s'a dezvoltat o societate secretă, cu scopul de a elibera Grecia. Membrii acestei societăți erau împărțiți în trei clase: Cea mai inferioară o alcătuia armata (adecă ostașii), a doua, civilii; membrii ei aveau dreptul să-și caute partizani, nu însă dintre ostași, pe cari îi recruta numai a treia, suprema clasă. Tu vezi mersul simplu și ideia fundamentală a acestei societăți, ai cării fondatori nu sânt cunoscuți încă. Deosebirea de credință, de limbă, independența tiparului; de-o parte — lumină, — de altă parte adâncă ignoranță — totul ocrotia pe infocații patrioți. — Toți negustorii, întregul cler — până la cel

mai umil monah — se considerau ca membri ai societății, care triumfă astăzi.

Iată descrierea amănunțită a ultimelor evenimente de prin părțile noastre; să aruncăm o privire profetică în viitor și să ne străduim a găsi soarta Greciei.

Ciudat tablou! Două popoare (Grecii și Italienii), de mult timp căzute într-o stare desprețuită, de-odată se trezesc dintr-o lungă amorțire și, răsculându-se, apar în arena politică a lumii. Primul pas al lui Ipsilanti e frumos și strălucitor. Cu noroc a început, — la douăzeci și opt de ani, cu o mână ruptă, — îndeplinirea scopului mărinimos; de-acum el va aparține istoriei. De invidiat destin! Pumnalul e mai periculos pentru el decât săbiile turcești! Constantin (Ali-Pașa din Ianina) nu va fi mai scrupulos decât Clodovic și apariția tânărului răzbunător al Greciei se poate să-l stingherească. Mărturisesc că eu aș sfătui pe prințul Ipsilanti să se scape de bătrânelul stricat; obiceiurile locurilor unde el stăpânește acum îndreptățesc asasinatelor politice.

Chestiunea importantă e: Ce va face Rusia? Vom cuprinde noi oare Mo'dova și Valahia supt pretextul de mișlocitori pacifici? Vom merge noi, oare, peste Dunăre ca aliați ai Grecilor și dușmani ai dușmanilor lor? În orișice cas, — îți voi face cunoscut.

Notă. — Cu regret mare am aflat că Vladimirescu nu are alt merit în afară de o neobișnuită vitejie, calitate pe care o are în de ajuns și Ipsilanti.

Tradus de Ion On. Cociu, Tighinea.

LUI LAMARTINE...

*Când ceasul înserării venit-a pentru soare,
Pe dealurile prinse de sear' acum, păstori
Își mână turma, câinii, spre-al nopții adăpost,
Și 'n fund de bălji tot ceia ce'n tină se frământă*

*Rostesc: atâta soare era supărător.
Tu care-așa de darnic serviși pe Dumnezeu,
O, Lamartine, o tată, maiestre 'n cânt și faptă,
În lacrimi ce alină, dând lumii însetate*

*Iubire și căldură din sufletul tău larg,
Și, când de-ajuns avură, de daru-ți obosiți,
În ceața cea adâncă asupra ta strigară,
Din praștie zvârliră asupra-ți piatra lor.*